

Ali naj se kar vdamo čudaškim zakonom?

Kot eden od nekdanjih pobudnikov uporabe kakovostnejšega premoga v Termoelektrarni Toplarna Ljubljana, d.o.o. (TE - TOL) in kot član civilne iniciative »Davkoplačevalci se ne damo« (DPSND) sem želel pridobiti uradne podatke za analizo strukture stroškov indonezijskega premoga - glavnega energenta TE-TOL. Bil sem izredno presenečen, da so ti podatki tajni, saj je lastniška struktura TE-TOL takšna: 14,8 % v lasti RS in 85,2% v lasti Javnega podjetja Energetika Ljubljana, d.o.o. - v sestavi in lastništvu Javnega holdinga mestne občine Ljubljana. To človeka navaja na to, da pomisli, da je ljubljanska Termoelektrarna - Toplarna »pravna oseba javnega prava«. Pri tej misli ga utruje dejstvo, da z ogrevanjem oskrbuje mesto Ljubljana, katere potrošniki smo zainteresirani za informacijo, kaj nam TE-TOL zaračunava v cenah svojih storitev. Pa temu po sodbi Upravnega sodišča RS in informacijske pooblaščenke ni tako, saj velja TE-TOL po veljavnih zakonih za »gospodarsko družbo - pravno osebo zasebnega prava, ki ne opravlja javne službe«.

Upal sem, da je poraba javnih sredstev pod nadzorom javnosti. Vendar pri nas še zdaleč ni tako. Skoraj bi se vdal. Pravniki (TE-TOL-a, informacijske pooblaščenke RS in Upravnega sodišča RS) so mi uspešno dokazali, da nimam pravice dostopa do informacij o strukturi nabavne cene indonezijskega premoga, ki ga uporablja podjetje TE-TOL. Zakoni so pač taki (Zakon o dostopu do informacij javnega značaja - ZDIJZ, Zakon o gospodarskih družbah - ZGD in Energetski zakon - EZ), da omogočajo TE-TOL, da takšnih podatkov ni dolžna dajati. To razglašajo skupaj z informacijsko pooblaščenko za upravičeno javno skrivnost.

Ker sem radoveden človek, sem si pridobil neuradno informacijo (Nedeljski Dnevnik z dne 11.09.2011), da je cena uvoženega premoga, ki

jo plačuje Toplarna, 5-kratnik (z 12,5 \$ na 59 \$ za tono premoga) nabavne cene premoga - naloženega na ladjo v Indoneziji. Pri tem sem pomislil, da zahteva tako velik skok cene posebno preiskavo o njegovi upravičenosti - in sem to prijavil Komisiji za preprečevanje korupcije. Mojo prijavo suma korupcije podpira tudi članek P. Hreščaka (Delo, 28.09.11), kjer avtor med drugim komentira predvsem uvoz indonezijskega premoga »kot zlato jamo za poznane slovenske mojstre, ki bodo indonezijski premog uvažali in ga z dobičkom dolga leta preprodajali TEŠ«.

Ob tem človek seveda nehoti pomisli, da so citirani zakoni namerno takšni, da onemogočajo transparentni uvid v »paradržavna podjetja«, da so uprave teh podjetij pred nadzorom zaščitene »kot kočevski medvedi« in da situacija kar kliče po spremembah teh »čudaških« zakonov. Vir tega čudaštva je (v ozke kroge) sprivatizirana državna lastnina, ki se ji reče paradržavna lastnina. Le ta omogoča, da so javna podjetja dejansko kar naenkrat v zasebni lasti. Tovrstno lastništvo je verjetno tudi v svetovnem merilu samosvoja slovenska tranzicijska iznajdba, ki omogoča skrivaštvo morebitnih malverzacij. Do teh ne more niti Računsko sodišče, ki ni pristojno (po I. Šoltesu) za nadzor nad paradržavnimi podjetji.

Zato svetujem sedanjemu pravosodnemu ministru Senku Pličaniču, da takoj predlaga ustrezne spremembe neustreznih zakonov, ki škodijo Sloveniji in večini njenih državljanov! Gre za zakon o dostopu do informacij javnega značaja, zakon o gospodarskih družbah, zakon o računskem sodišču in Energetski zakon.

— Vito Šoukal, Ljubljana